

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 3.9.2021
COM(2021) 535 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**vedrørende artikel 7, litra a), i Rådets forordning (EF) nr. 2271/96 ("statutten om
spærring")**

Beretning fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende artikel 7, litra a), i Rådets forordning (EF) nr. 2271/96 ("statutten om spærring")

Restriktive foranstaltninger (sanktioner) er et vigtigt redskab for Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, idet Den Europæiske Union (EU) om nødvendigt kan bruge redskabet til at gribe ind for at forebygge konflikter eller reagere på begyndende eller aktuelle kriser. EU-sanktioner har som udgangspunkt til formål at påvirke den politiske udvikling eller aktiviteter i tredjelande, men de finder kun anvendelse, hvor EU har kompetenceområde. Med andre ord er de forpligtelser, der pålægges via sanktioner, bindende for EU-borgere samt personer, der befinder sig i eller driver forretning i EU. Andre kompetenceområder anvender derimod nogle af deres sanktioner eksterriort, dvs. de forventer, at borgere og virksomheder fra tredjelande, herunder EU-lande, handler i overensstemmelse med dem. EU anser principielt den eksterriortale anvendelse af sanktioner for at være i strid med folkeretten.

I 1996 vedtog EU Rådets forordning (EF) nr. 2271/96¹ ("statutten om spærring") for at gennemføre dette princip. Formålet med statutten om spærring er at modvirke den eksterriortale anvendelse af tredjelandes love, forskrifter og andre retsakter, der har til formål at regulere aktiviteter, som udøves af fysiske og juridiske personer under medlemsstaternes kompetenceområde.

I henhold til statutten om spærring skal Kommissionen underrette Europa-Parlamentet og Rådet om virkningerne af sådanne retsakter og de deraf følgende foranstaltninger på grundlag af de oplysninger, der indhentes i medfør af forordningen, og regelmæssigt offentliggøre en fuldstændig beretning herom².

Efter reaktivering af statutten om spærring ved en ændring af bilaget hertil i 2018³ foretager personer og virksomheder indberetning til Kommissionen om, hvordan registrerede eksterriortale sanktioner påvirker deres økonomiske og/eller finansielle interesser⁴. Efter ændringen af statutten om spærring i 2018 og USA's reaktivering af Title III og IV i Helms-Burton Act i 2019 har Kommissionen modtaget en lang række meddelelser. Denne rapport giver en nærmere beskrivelse af disse meddelelser og har til formål at give et overblik over virkningerne af den eksterriortale anvendelse af tredjelandes sanktioner. Rapporten er baseret på oplysninger, som Kommissionen har modtaget i henhold til denne procedure. Rapporten er ikke udtømmende og omhandler kun sager, der er indberettet til Kommissionen.

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2271/96 af 22. november 1996 om beskyttelse mod virkningerne af den eksterriortale anvendelse af lovgivning vedtaget af et tredjeland og af foranstaltninger, som er baseret herpå eller er en følge heraf (EFT L 309 af 29.11.1996, s.1).

² Artikel 7, litra a), i statutten om spærring.

³ Se afsnit 2 nedenfor.

⁴ Artikel 2 i statutten om spærring.

1. STATUTTEN OM SPÆRRING

Statutten om spærring består af 12 artikler og et bilag med en liste over de specifikke love, den er rettet mod⁵ ("de eksteritoriale love, der er opført på listen"). Den læses i sammenhæng med tre andre centrale tekster:

- [Kommissionens delegerede forordning \(EU\) 2018/1100](#)⁶, som gennemførte de seneste ændringer af bilaget til statutten om spærring,
- [Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) 2018/1101](#)⁷, som fastsætter de kriterier, som Kommissionen anvender ved godkendelse af ansøgninger om at overholde en liste over eksteritorial lovgivning, og
- [Vejledning: Spørgsmål og svar: vedtagelse af ajourføring af statutten om spærring](#)⁸ (2018/C 277 I/03), som indeholder en omfattende redegørelse for fælles forespørgsler i form af spørgsmål og svar.

Generelt beskytter statutten om spærring EU's interesser samt personer og virksomheder⁹ i EU ved at:

- ophæve virkningen i EU af udenlandske domstolsafgørelser baseret på de eksteritoriale love, der er opført på listen (artikel 4)
- forbyde, at personer og virksomheder i EU overholder krav eller forbud i de eksteritoriale love, der er opført på listen (artikel 5, stk. 1)
- give personer og virksomheder i EU mulighed for via domstolene at kræve erstatning for skade som følge af den eksteritoriale anvendelse af de eksteritoriale love, der er opført på listen (artikel 6) og
- kræve, at personer og virksomheder i EU skal underrette Kommissionen, hvis de eksteritoriale love, der er opført på listen, påvirker deres økonomiske eller finansielle interesser (artikel 2).

Særlige bestemmelser i statutten om spærring af særlig relevans for denne rapport:

- Pligt til at indberette skade vedrørende økonomiske og finansielle interesser

Statutten om spærring fastsætter, at personer og virksomheder i EU skal underrette Kommissionen, hvis de eksteritoriale love, der er opført på listen, direkte eller indirekte påvirker deres økonomiske eller finansielle interesser¹⁰. De bør underrette Kommissionen

⁵ Bilaget indeholder i øjeblikket amerikanske love rettet mod Iran og Cuba.

⁶ EUT L 199 I af 7.8.2018, s. 1.

⁷ EUT L 199 I af 7.8.2018, s. 7.

⁸ EUT C 277 I af 7.8.2018, s. 4.

⁹ Statutten om spærring finder anvendelse på de fysiske og juridiske personer, der er anført i artikel 11.

¹⁰ Artikel 2 i statutten om spærring.

inden for 30 dage om eventuel skade eller hændelser¹¹. For en virksomhed ligger denne forpligtelse hos bestyrelsesmedlemmerne, direktionen eller andre personer med ledelsesansvar¹².

Via disse meddelelser indsamler Kommissionen oplysninger fra personer og virksomheder i EU om mulig anvendelse af de eksteritoriale love, der er opført på listen. Når en "meddelelse" indsendes direkte til Kommissionen, underretter Kommissionen straks medlemsstatens kompetente myndigheder herom. Personer og virksomheder i EU kan også henvende sig til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor personen bor, eller hvor virksomheden er etableret.

- Underretning af Europa-Parlamentet og Rådet

På grundlag af de oplysninger, Kommissionen indsamler via meddelelserne under gennemførelsen af statutten om spærring, underretter Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet om virkningerne af de eksteritoriale love, der er opført på listen¹³.

Europa-Kommissionens øvrige beføjelser i henhold til statutten om spærring er:

- **Udstedelse af bemyndigelser til at overholde de eksteritoriale love, der er opført på listen:** I særlige tilfælde kan Kommissionen give personer eller virksomheder i EU bemyndigelse til helt eller delvist at overholde en eksteritorial lovgivning, der er opført på listen, hvis det ellers ville indebære væsentlig skade for deres egne eller EU's interesser¹⁴.

En sådan bemyndigelse kan gives under særlige og behørigt begrundede omstændigheder som en undtagelse fra forbuddet mod at overholde de eksteritoriale love, der er opført på listen. Ansøgningerne vurderes på grundlag af de kriterier, der er fastsat i gennemførelsesforordning 2018/1101. Udvalget for eksteritorial lovgivning, som består af en repræsentant for hver medlemsstat, bistår Kommissionen ved vurdering af ansøgningerne¹⁵.

- **Støtte til EU-lande samt personer og virksomheder i EU:** Kommissionen samarbejder med personer og virksomheder i EU samt medlemsstaterne for at støtte dem i anvendelsen af statutten om spærring, herunder ved at udstede retningslinjer. Kommissionen fører også tilsyn med og overvåger medlemsstaternes gennemførelse af statutten om spærring.
- **Ajourføring af listen over eksteritoriale love:** Kommissionen har beføjelse til i bilaget til statutten om spærring at tilføje lovgivning i lande uden for EU med

¹¹ Se fodnote 6 ovenfor.

¹² Se fodnote 6 ovenfor.

¹³ Artikel 7, litra a), i statutten om spærring.

¹⁴ Artikel 5 og artikel 7, litra b), i statutten om spærring.

¹⁵ Artikel 8 i statutten om spærring.

eksterritorial anvendelse, som har en negativ indvirkning på personer og virksomheder i EU's interesser samt på EU¹⁶. Dette skete senest i 2018.

- **Samarbejde med internationale partnere:** Kommissionen støtter Tjenesten for EU's Optræden Udadtil i det opsøgende arbejde over for internationale partnere, der deler bekymringerne om andre landes eksterritoriale anvendelse af tredjelandes sanktioner¹⁷.
- **Offentliggørelse af oplysninger om de nationale kompetente myndigheder for statuten om spærring:** Kommissionen offentliggør i *EU-Tidende* navn og adresse på de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, der er omhandlet i artikel 2 i statuten om spærring¹⁸.

2. EKSTERRITORIALE LOVE OPFØRT I BILAGET TIL STATUTTEN OM SPÆRRING

Statuten om spærring finder udelukkende anvendelse på USA's sanktioner over for Iran og Cuba.

Følgende eksterritoriale love er opført i bilaget.

2.1. Iran:

Efter at USA havde trukket sig ud af den fælles omfattende handlingsplan ("JCPOA" eller "atomaftalen med Iran"), genindførte USA sanktioner over for Iran. Den 7. august 2018 ændrede Europa-Kommissionen statuten om spærring for at tage hensyn til denne udvikling. De eksterritoriale love vedrørende Iran, der er opført på listen, er følgende:

— "Iran Sanctions Act of 1996"

— "Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012"

— "National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2012"

— "Iran Threat Reduction and Syria Human Rights Act of 2012" og

— "Iran Transactions and Sanctions Regulations".

¹⁶ Artikel 1 i statuten om spærring.

¹⁷ Se f.eks. den fælles erklæring fra Federica Mogherini, Chrystia Freeland og Cecilia Malmström om USA's beslutning om yderligere at aktivere Title III i Helms-Burton (Libertad) Act, som findes på: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/61181/joint-statement-federica-mogherini-chrystia-freeland-and-cecilia-malmström-decision-united_ko.

¹⁸ Der findes en liste over nationale kompetente myndigheder (EUT C 251 af 28.6.2021, s. 11). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0628%2801%29>.

Et resumé af disse love og bestemmelser er offentliggjort i [Kommissionens delegerede forordning \(EU\) 2018/1100](#). For de fulde bestemmelser henvises til de relevante instrumenter¹⁹.

Generelt er de risici, der er forbundet med overtrædelse af USA's eksteritoriale sanktioner, følgende:

- **Civilretlige, strafferetlige og administrative sanktioner.** Virksomheder og enkeltpersoner kan idømmes civilretlige bøder på op til 250 000 USD eller det dobbelte af transaktionsværdien²⁰. Der er også indført administrative sanktioner, såsom nægtelse af eksport- og reeksportrettigheder for varer med oprindelse i USA. Desuden kan forsætlige overtrædelser blive betragtet som en strafbar handling, der kan føre til bøder og mulig fængselsstraf for enkeltpersoner.
- **Lister over Specially designated nationals (SDN).** Det amerikanske finansministeriums Office of Foreign Assets Control (OFAC)²¹ fører en liste over personer og virksomheder, benævnt "specially designated nationals and blocked persons" (særligt udpegede statsborgere og blokerede personer) ("SDN'er"), der bliver opført på listen, hvis de har handlet i strid med USA's sanktionspolitik. Personer og virksomheder i EU kan blive opført på listen, hvis OFAC finder, at de har handlet i strid med USA's eksteritoriale lovgivning ved at foretage visse transaktioner. Personer og virksomheder i EU kan også udpeges til at indgå i forretninger med en SDN (f.eks. en iransk enhed, der er opført på listen).
- **Restriktioner til USA.** Sådanne restriktioner kan føre til udelukkelse fra det amerikanske marked på grund af manglende adgang til det amerikanske finansielle system eller tab af amerikanske korrespondentbankkonti eller forbud mod adgang til USA for enkeltpersoner.

2.2. Cuba:

- National Defense Authorization Act for Fiscal Year 1993, Title XVII "Cuban Democracy Act 1992, sections 1704 og 1706"
- Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1996 ("Helms-Burton Act").

Helms-Burton Act kodificerer USA's foranstaltninger over for Cuba. Den har til formål at afholde virksomheder fra at drive forretning i Cuba ved at forpligte dem til at overholde den amerikanske embargo (Title I) og i modsat fald pålægge dem private civilretlige tvister (Title III) og administrative sanktioner (Title IV).

¹⁹ Se <https://www.govinfo.gov/>.

²⁰ 31 Code of Federal Regulations, part 501 Economic Sanctions Enforcement Guidelines, se https://home.treasury.gov/system/files/126/fr74_57593.pdf.

²¹ OFAC er det amerikanske agentur, der forvalter og håndhæver økonomiske og handelsmæssige sanktioner til støtte for USA's nationale sikkerheds- og udenrigspolitiske mål.

USA havde suspenderet anvendelsen af Helms-Burton Act siden 1996. Den 2. maj 2019 bebudede USA fuld reaktivering af Title III og genhåndhævelse af Title IV i denne lov.

- **Title I:** Title I indeholder bestemmelser om en økonomisk og finansiell embargo over for Cuba med ekstraterritorialt anvendelsesområde. I praksis vedrører dette hovedsagelig eksport til USA af varer fra Cuba eller transporteret gennem Cuba, import af varer eller tjenesteydelser med oprindelse i USA til Cuba og blokering af finansielle transaktioner med Cuba.
- **Title III:** Title III giver mulighed for at anlægge sag ved USA's domstole mod enkeltpersoner eller selskaber, som efter sagsøgerens opfattelse "handler med" formuegoder, som den cubanske regering har eksproprieret. Begrebet "handel" skal forstås meget bredt (besiddelse af formuegoder, besiddelse af jord, udnyttelse af jord eller ejendom).
- **Title IV:** Det amerikanske udenrigsministerium har ligeledes indledt sager i henhold til Title IV i Helms-Burton Act. I henhold til den bestemmelse kan myndigheden nægte udlændinge, navnlig virksomhedsledere, samt deres familiemedlemmer, indrejse i USA.

3. OVERSIGT OVER MEDDELELSER I HENHOLD TIL ARTIKEL 2 I STATUTTEN OM SPÆRRING

Kommissionen har modtaget størstedelen af meddelelserne fra virksomheder, der beskæftiger sig med international handel eller bankvirksomhed. Den har også modtaget en række meddelelser fra enkeltpersoner og andre enheder såsom foreninger, diplomatiske repræsentationer og erhvervssammenslutninger.

Kommissionen modtog **i alt** 63 meddelelser i perioden 1. august 2018 til 1. marts 2021:

- 35 vedrørende USA's sanktioner mod Cuba og
- 28 vedrørende USA's sanktioner mod Iran.

Kommissionen modtog meddelelser fra personer og enheder i **12 forskellige medlemsstater**. Antallet af modtagne meddelelser fra de enkelte medlemsstater varierer meget.

Kommissionen blev underrettet om 10 anmeldelser i forbindelse med eller efterfulgt af retssager ved nationale domstole i EU (se afsnit 4.2).

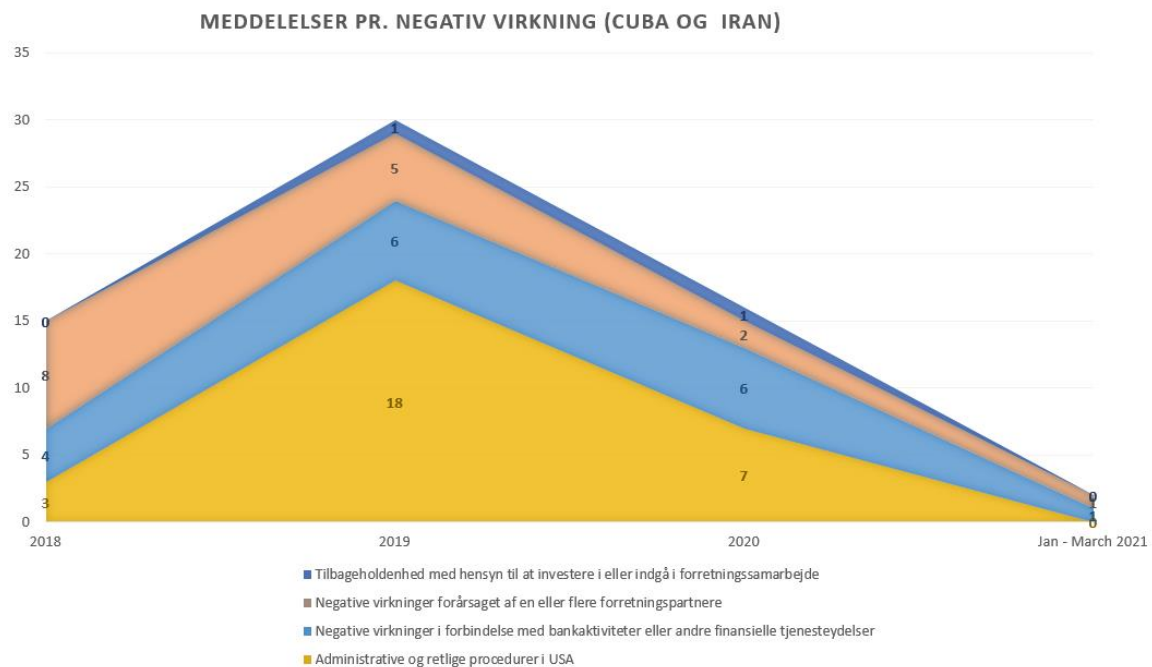
Denne rapport giver en oversigt over de modtagne meddelelser opdelt efter type af registrerede negative virkninger:

- **Negative virkninger i forbindelse med bankaktiviteter eller andre finansielle tjenesteydelser:** Mange personer og virksomheder i EU har underrettet Kommissionen om negative virkninger i forbindelse med adgang til almindelige

banktjenester eller ensidige opsigelser for en finansiel institution som led i levering af banktjenester.

- **Negative virkninger forårsaget af en eller flere forretningspartnere:** Personer og virksomheder i EU underrettede ofte Kommissionen om negative virkninger forårsaget af deres forretningspartnere, oftest som følge af, at en forretningspartner beslutter at bringe forretningsforbindelsen med den indberettende part til ophør.
- **Administrative og retlige procedurer i USA:** Mange meddelelser vedrørende Cuba og nogle meddelelser vedrørende Iran omhandlede sagsanlæg ved USA's administrative og retlige myndigheder eller trussel herom.
- **Tilbageholdenhed med hensyn til at investere i eller indgå i forretningssamarbejde med lande omfattet af de eksteritoriale love, der er opført på listen** Et begrænset antal personer og virksomheder i EU har også formelt meddelt Kommissionen, at de har afholdt sig fra at investere eller drive forretning i lande omfattet af den eksteritoriale lovgivning, der er opført på listen, fordi de i så fald forventer negative virkninger heraf.

Fordelingen af negative virkninger i de 63 meddelelser, som Kommissionen har modtaget, er følgende:

3.1. Metode til optælling af meddelelser

Denne beretning omfatter meddelelser, som Kommissionen modtager direkte, eller som en national kompetent myndighed har underrettet Kommissionen om mellem den 1. august 2018 og den 1. marts 2021.

Meddelelserne består af formelle indsendelser til Kommissionen med henblik på at indberette negative virkninger af de eksteritoriale love, der er opført på listen. Meddelelser kan indgives af enkeltpersoner, virksomheder eller andre enheder såsom sammenslutninger, diplomatiske repræsentationer, erhvervssammenslutninger. Der er også modtaget fælles meddelelser (dvs. flere indberettende parter om én meddelelse).

Strengt taget kan Kommissionen kun behandle meddelelser, der er fremsendt af personer, der er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 11 i statuten om spærring. Kommissionen har ikke desto mindre også modtaget en række meddelelser, som udenlandske repræsentationer i EU-landene har modtaget.

I nogle tilfælde giver den indberettende part Kommissionen eller den nationale kompetente myndighed yderligere oplysninger og ajourføringer vedrørende samme negative virkning. I sådanne tilfælde betragtes disse opfølgninger ikke som nye meddelelser, men behandles som opfølgning på den første meddelelse.

Hvis de negative virkninger, som den indberettende part har angivet i den efterfølgende kommunikation med Kommissionen eller den nationale kompetente myndighed, ikke er identisk med de negative virkninger, der blev indberettet i den første meddelelse, betragtes det imidlertid som en ny meddelelse. Kun få personer og virksomheder i EU har underrettet Kommissionen eller den nationale kompetente myndighed om, at de er berørt af forskellige former for negative virkninger.

De følgende afsnit indeholder detaljerede oplysninger om de identificerede negative virkninger for personer og virksomheder i EU samt om de berørte områder.

3.2. Negative virkninger i forbindelse med bankaktiviteter eller andre finansielle tjenesteydelser

Personer og virksomheder i EU, herunder banker, har regelmæssigt underrettet Kommissionen om negative virkninger i forbindelse med bankaktiviteter eller finansielle tjenesteydelser, både vedrørende Cuba og Iran. I nogle tilfælde blev meddelelsen indsendt af flere personer eller virksomheder ved en fælles meddelelse.

I perioden 1. august 2018 til 1. marts 2021 modtog Kommissionen 18 meddelelser om negative virkninger i forbindelse med bankaktiviteter. De fleste af meddelelserne vedrørte USA's eksteritoriale sanktioner mod Iran.

Der er en høj grad af interaktion mellem finansielle systemer, som udsætter banker i EU og andre udbydere af finansielle tjenesteydelser for ekstraterritoriale sanktioner. EU's

banker og andre udbydere af finansielle tjenesteydelser lider derfor under negative virkninger, men kan også i kraft af en afsmittende virkning påføre andre EU-personer og -virksomheder sådanne negative virkninger, når de overholder eksteritoriale sanktioner.

De negative virkninger er forskellige og kan omfatte følgende:

- blokering af bankforretninger med tilknytning til Cuba eller Iran (f.eks. når transaktionen involverer en statsborger i et af landene eller en slutkunde eller leverandør i landene)
- uforholdsmæssigt store forsinkelser ved behandling af andre heraf uafhængige bankforretninger
- opsigelse af banksamarbejdet eller
- manglende mulighed for at åbne eller føre en fungerende bankkonto.

I flere tilfælde har ophævelsen af banksamarbejdet resulteret i betydelig finansiell og økonomisk skade for den indberettende part. En bank vil typisk blokere for overførsler i forbindelse med eksport af varer eller tjenesteydelser fra eller til Cuba og Iran, og virksomheden i EU vil derfor ikke kunne modtage betaling. Mange indberettende parter har påpeget, at deres forretningspartner ikke var en person, der var opført på SDN-listen.

Desuden rapporterede flere banker, der opererer i EU med hovedkontorer beliggende i Iran eller Cuba, om EU-bankers ensidige opsigelse af bankkontrakter og kontrakter om finansielle tjenesteydelser. På samme måde blev Kommissionen underrettet om sådanne opsigelser fra udenlandske repræsentationer i EU-landene.

Endelig underrettede nogle få personer også Kommissionen om blokering af visse banktransaktioner vedrørende Cuba eller Iran.

3.3. Negative virkninger forårsaget af en eller flere forretningspartnere

Negative virkninger forårsaget af en forretningspartner går igen, uanset om den indberettende part har handlet med Iran eller Cuba. De personer, der underretter Kommissionen om disse negative virkninger, er virksomheder i EU, herunder banker og enkeltpersoner i EU.

I perioden 1. august 2018 til 1. marts 2021 modtog Kommissionen 15 meddelelser om negative virkninger forårsaget af en eller flere af den indberettende parts forretningspartnere. De fleste af meddelelserne vedrørte Iran.

De indberettede negative virkninger vedrører ensidig opsigelse af forretningsrelationen, ofte i form af kontraktbrud. Forretningspartnere, der angiveligt har overtrådt statuten om spærring, er import-eksportvirksomheder, software- og telekommunikationsudbydere,

industrivirksomheder, luftfartsselskaber, post- og leveringstjenester samt shipping- og forbrugervarevirksomheder²².

De indberettende parter angav, at de havde oplevet alvorlige negative virkninger som følge af manglende opfyldelse af kontraktlige forpligtelser eller som følge af opsigelse af forretningsrelationen. Virkningerne varierer fra alvorlige hindringer for eksport eller levering af varer til Iran eller Cuba og til praktiske hindringer for at gennemføre økonomiske aktiviteter. Flere indberettende parter valgte at anlægge sag for at anfægte forholdene. Kommissionen overvåger nøje retssager, som den er blevet gjort opmærksom på, og yder efter anmodning teknisk bistand til personer og virksomheder i EU, som er blevet negativt påvirket.

En EU-virksomhed vil typisk opleve en pludselig ensidig opsigelse af forretningsforbindelsen fra en eller flere forretningspartnere. Forretningspartnerne overtræder angiveligt deres kontraktlige forpligtelser, selv om den indberettende part ikke er direkte berørt af USA's sanktioner. De anførte, implicitte eller formodede årsager kan f.eks. være, at Cuba eller Iran er det land, hvor moderselskabet eller den egentlige ejer af den berørte virksomhed i EU er beliggende, er bestemmelsessted for de pågældende produkter eller er det land, hvor modtageren af tjenesteydelserne eller produkterne er hjemmehørende. I sjældne tilfælde er Kommissionen blevet underrettet af en EU-virksomhed om negative virkninger forårsaget af udenlandske forretningspartnere, der er direkte underlagt USA's sanktioner.

Desuden indberettede flere banker, der opererer i EU og har hovedkontor i Iran eller Cuba, at de mente, at nogle af deres forretningspartnere, herunder telekommunikationsudbydere og -producenter, havde opsagt forretningsforholdet for at overholde USA's sanktioner (såkaldt overdreven overholdelse).

Endelig har én person indsendt meddelelse til Kommissionen om en postvirksomhed, der har afvist at levere en pakke til Cuba. Postvirksomheden oplyste udtrykkeligt sin kunde om, at leveringen ikke var mulig på grund af USA's embargo mod Cuba.

3.4. Administrative og retlige procedurer i USA

I alt underrettede 28 indberettende parter Kommissionen eller den relevante nationale kompetente myndighed om tvister ved en amerikansk retlig myndighed eller sager ved en amerikansk administrativ myndighed. De fleste af disse meddelelser vedrører anvendelsen af Title III i Helms-Burton Act, som omfatter "handel" med ejendom, som den cubanske regering har eksproprieret. Mens foranstaltninger, der træffes i henhold til Title III, udelukkende berører virksomheder i EU, er procedurerne i henhold til Title IV rettet mod enkeltpersoner. Der var et begrænset antal sager vedrørende Iran.

²² Banker og andre udbydere af finansielle tjenesteydelser indgår ikke i denne kategori, da de er omhandlet i ovennævnte særlige kategori (se punkt 3.2 ovenfor).

3.4.1. *Tvister vedrørende anvendelsen af Title III i Helms-Burton Act (Cuba)*

Flere personer og virksomheder i EU indberettede, at de modtog en meddelelse om et muligt sagsanlæg ved de amerikanske domstole i henhold til Title III i Helms-Burton Act. Meddelelserne var sendt af personer eller virksomheder i USA med påstand om, at virksomhederne i EU havde været involveret i "handel" med eksproprierede formuegoder i Cuba. De oplyser generelt virksomheden i EU om, at der vil blive anlagt sag, medmindre modtageren af meddelelsen straks "ophører med at handle" med de pågældende formuegoder.

Kommissionen blev også underrettet om indledningen af formelle sagsanlæg ved domstolene i USA. I denne forbindelse har domstolene i USA to gange accepteret at udsætte sagen, mens sagsøgte i EU anmoder Kommissionen om bemyndigelse. Kommissionen vurderer i øjeblikket en ansøgning om bemyndigelse i en sådan sag.

3.4.2. *Administrative procedurer i USA i henhold til Title IV i Helms-Burton Act (Cuba)*

Nogle få personer har meddelt, at det amerikanske udenrigsministerium har underrettet dem om indledning af en procedure i henhold til Title IV i Helms-Burton Act eller hensigt herom. Title IV giver det amerikanske udenrigsministerium mulighed for at nægte adgang til USA for fysiske personer fra udlandet og deres familier, som i henhold til udenrigsministeriet har "handlet" med eksproprierede formuegoder i Cuba, som amerikanske statsborgere gør krav på.

De omhandlede personer er ledere eller ansatte på højt niveau i virksomheder, der er anklaget for "handel" med eksproprierede formuegoder med amerikansk ejerskab. Kommissionen er også bekendt med, at nogle EU-borgere og deres familier er blevet nægtet indrejse i USA af denne grund.

3.4.3. *Meddelelser vedrørende retssager i USA i forbindelse med USA's sanktioner mod Iran*

Nogle få meddelelser vedrører retssager i USA mod borgere og virksomheder i EU i forbindelse med USA's eksterritoriale sanktioner mod Iran. Andre af meddelelserne omhandler anmodninger fra USA om udlevering af iranske statsborgere, der bor i EU, og som anklages for overtrædelser af USA's sanktioner. Yderligere meddelelser omhandler administrative procedurer på bankområdet.

3.5. *Tilbageholdenhed med hensyn til at investere i eller indgå i forretningsamarbejde med lande omfattet af de eksterritoriale love, der er opført på listen*

Personer og virksomheder i EU har også underrettet Kommissionen om, at de er tilbageholdende med at investere i lande omfattet af de eksterritoriale love, der er opført

på listen. På grund af forventede negative virkninger har de afholdt sig fra at drive legitim og lovlig virksomhed i Cuba og Iran. Personer og virksomheder i EU, der har informeret Kommissionen eller deres nationale kompetente myndigheder herom, ønskede også sikkerhed og bistand, inden de traf en investeringsbeslutning.

Selv om Kommissionen kun har modtaget et begrænset antal meddelelser på dette grundlag, er det Kommissionens vurdering, at langt flere personer og virksomheder i EU kan have samme overvejelser. Kommissionen overvåger meddelelserne tæt og opfordrer personer og virksomheder i EU til at kontakte Kommissionens tjenestegrene²³ og underrette om negative virkninger af eksteritoriale love, der er opført på listen.

4. RETLIG FORTOLKNING AF STATUTTEN OM SPÆRRING VED EU-DOMSTOLEN OG DE NATIONALE DOMSTOLE

Kommissionen er bekendt med følgende retssager vedrørende statutten om spærring på EU-plan og nationalt plan.

4.1. EU-plan

Anmodning om præjudiciel afgørelse (Bank Melli Iran mod Telekom Deutschland GmbH, sag C-124/20)

Sagen er indbragt for EU-Domstolen og vedrører en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) indgivet af *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Tyskland). Tvisten vedrører opsigelse af teletjenester mellem sagsøgeren, Bank Melli Iran, og sagsøgte, Telekom Deutschland GmbH. Sagsøgeren er en iransk bank, der er stiftet i henhold til iransk ret, og som har en filial i Hamburg i Tyskland. Sagsøgte er et datterselskab af Deutsche Telekom AG, som er en af de største tyske teletjenesteudbydere med hovedsæde i Bonn i Tyskland.

Annulationssøgsmål ved Retten (IFIC Holding mod Kommissionen, sag T-8/21)

IFIC Holding, en investeringsafdeling under Iran Foreign Investment Company (IFIC) med hjemsted i Tyskland, har anlagt sag ved Retten til prøvelse af den tilladelse, som Europa-Kommissionen den 28. april 2020 gav Clearstream Banking AG i henhold til artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning 2271/96 med bl.a. følgende begrundelse: tilsidesættelse af sagsøgerens ret til at blive hørt og tilsidesættelse af begrundelsespligten.

Det forventes, at de verserende sager ved EU-Domstolen vil gøre det lettere at fortolke og gennemføre visse bestemmelser i statutten om spærring og skabe større retssikkerhed i de forskellige procedurer, der er fastsat heri.

²³ Kommissionen kan kontaktes på kontor E5, Rue de Spa 2, 1049 Bruxelles, Belgien, eller på følgende e-mailadresse: RELEX-SANCTIONS@ec.europa.eu.

4.2. Nationalt plan

Kommissionen blev gjort opmærksom på 10 retssager ved EU-medlemsstaternes domstole, der vedrører statuten om spærring.

I Tyskland har en bank meddelt en international logistikvirksomhed, at den indstiller sine tjenester, begrundet med risikoen for potentiel anvendelse af USA's eksteritoriale sanktioner²⁴. I henhold til bankens almindelige forretningsbetingelser kan den opsige sine tjenesteydelser med behørig begrundelse. Retten anså opsigelsen for lovlig i betragtning af, at statuten om spærring ikke forpligter virksomheder i EU til fortsat at handle med iranske enheder, hvis det er i strid med deres kommercielle interesser. Retten fandt, at den pågældende risiko og risikoen for, at andre tilsvarende banker ville indstille deres samarbejde for at undgå at udsætte sig selv for eksteritoriale sanktioner, udgør en behørig begrundelse for at opsige kontrakten.

En anden sag i Tyskland vedrørte opsigelse af teletjenester mellem en filial af en iransk bank baseret i EU, der er omfattet af amerikanske sanktioner, og en stor telekommunikationsudbyder²⁵. Da banken kunne påvise, at den kunne fortsætte med at betale for tjenesterne, og at den altid havde gjort det, udstedte den tyske ret et foreløbigt påbud om, at telekommunikationsudbyderen skulle genoptage sine tjenester frem til kontraktens udløb. Sagen er blevet udsat, da der er indgivet en anmodning om præjudiciel afgørelse til EU-Domstolen (jf. ovenfor, Bank Melli Iran mod Telekom Deutschland GmbH, C-124/20).

I Nederlandene vedrørte en sag en distributionsaftale mellem Exact B.V. og PAM International N.V. (herefter "PAM"), der er baseret i Curaçao²⁶. PAM distribuerede software leveret af Exact B.V. til virksomheder i Cuba. Exact B.V. opsigde denne aftale, efter at virksomheden var blevet overtaget af et amerikansk investeringsselskab. Retten pålagde Exact B.V. fortsat at levere sine tjenesteydelser og bemærkede endvidere, at Exact B.V. kunne have overtrådt statuten om spærring ved at opsige aftalen.

Kommissionen er blevet gjort opmærksom på to sager, der er anlagt i Italien. I den første sag meddelte en bank sin kunde, der er en virksomhed kontrolleret af partnere i Iran, at den ville indstille sine bankydelser. Virksomheden anlagde sag om foreløbige retsmidler, med henblik på at banken ville få ordre til at fortsætte sine tjenesteydelser. En italiensk domstol fastslog, at indstilling af tjenesteydelserne ville udgøre en overtrædelse af statuten om spærring, og udstedte et foreløbigt påbud til banken for at forhindre, at den indstillede tjenesterne²⁷.

I den anden sag havde en italiensk virksomhed indgået en leveringskontrakt med en iransk virksomhed, som senere blev underlagt amerikanske sanktioner. Betalingen fra

²⁴ LG Hamburg 18. afdeling for civile sager, dom af 15.10.2018, 318 O 330/18.

²⁵ LG Hamburg 19. afdeling for civile sager, dom af 28.11.2018, 319 O 265/18.

²⁶ PAM International N.V., Curaçao mod Exact Software Nederland B.V., dom af 25.06.2019, sag nr. C-09-573240-KG ZA 19-430.

²⁷ Se "Italian Judgments on the EU Blocking Regulation" (EU-sanktioner, 2. oktober 2019), www.europeansanctions.com/2019/10/italian-judgments-on-the-eu-blocking-regulation.

den iranske virksomhed blev indefrosset af den italienske virksomheds bank. Retten påbød frigivelse af midlerne, da USA's opførelse af den iranske virksomhed på OFAC-SDN-listen i henhold til statuten om spærring ikke havde virkning i EU, og virksomheden ikke var genstand for sanktioner i EU²⁸.

Kommissionen modtog meddelelser om flere sager vedrørende den samme virksomhed i Frankrig. Efter indgåelse af en kontrakt om levering af varer til Iran kunne virksomheden ikke modtage betaling. Dette havde længe været et problem, da virksomheden gennem en årrække år havde fået lukket sine bankkonti adskillige gange. Banken nægtede at overføre betalingerne med forskellige begrundelser, herunder overholdelse af amerikanske sanktioner. I den seneste meddelelse vedrørende de retsprocedurer, som Kommissionen har modtaget meddelelse om, fandt retten i første instans, at banken ikke burde have lukket virksomhedens konto og opsagt banktjenesterne uden varsel. Retten fandt imidlertid også, at det var legitimt at bringe banktjenesterne til ophør med den begrundelse, at banken stod over for økonomiske og strategiske begrænsninger, herunder en eventuel indførelse af amerikanske sanktioner.

5. KONKLUSION

EU anser tredjelandes eksterriale anvendelse af foranstaltninger over for EU-operatører for at være i strid med folkeretten. Disse foranstaltninger truer integriteten af det indre marked og EU's finansielle systemer, mindsker effektiviteten af EU's udenrigspolitik og lægger pres på lovlig handel og lovlige investeringer i strid med grundlæggende principper i folkeretten.

Med de oplysninger, der bl.a. indsamles gennem meddelelsesproceduren i henhold til artikel 2 i statuten om spærring, er Kommissionen blevet holdt orienteret om en række forskellige politiske, juridiske, økonomiske og finansielle udviklingstendenser, der påvirker EU's borgere og virksomheder og Unionen som helhed. Kommissionen overvåger fortsat virkningerne af de eksterriale love, der er opført på listen, og underretter også fremover Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med artikel 7, litra a), i statuten om spærring.

Udbredelsen af sådanne sanktioner kræver en dybere debat om eventuelle yderligere foranstaltninger for at øge den afskrækkende virkning og om nødvendigt modvirke dem. Denne rapport vil indgå i drøftelserne om gennemførelsen af Kommissionens meddelelse af 19. januar 2021 om "Det europæiske økonomiske og finansielle system: Fremme af åbenhed, styrke og modstandsdygtighed"²⁹. Kommissionen indledte en generel overvejelse af de politiske muligheder for at modernisere EU's værktøjskasse for at imødegå virkningerne af den ulovlige eksterriale anvendelse af tredjelandes ensidige sanktioner over for enkeltpersoner og enheder i EU.

²⁸ Se fodnote 27.

²⁹ Se https://ec.europa.eu/info/publications/210119-economic-financial-system-communication_en_da.